

MARKNADSDOMSTOLEN

DOM

2007:11

2007-05-10

Dnr C 12/06

KÄRANDE

Manpower Aktiebolag,
Box 1125, 111 81 STOCKHOLM
Ombud: advokaten T. C-W.,
Advokatfirman Konsultbyrån för Marknadsrätt,
Kungsgatan 48, 111 35 STOCKHOLM

SVARANDE

Lernia Aktiebolag,
Box 1181, 111 91 STOCKHOLM
Ombud: advokaterna G. L. och
C. A., Advokatfirman C. KB,
Box 1670, 111 96 STOCKHOLM

SAKEN

marknadsföring av kompetensförsörjning

DOMSLUT

Marknadsdomstolen förbjuder Lernia Aktiebolag vid vite av femhundra tusen (500 000) kr att i marknadsföring påstå eller ge sken av att Lernia Aktiebolag är Sveriges största företag inom kompetensförsörjning eller att Lernia Aktiebolag intar en ledande position eller använda andra formuleringar med väsentligen samma innehåll, om så inte är fallet.

Förbudet skall träda i kraft den 15 juni 2007.

Lernia Aktiebolag skall ersätta Manpower Aktiebolag dess rättegångskostnad med ett-hundrafyrtioettusen niohundra trettiofem (141 935) kronor, varav 129 375 kronor utgör

ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för Marknadsdomstolens dom till dess betalning sker.

YRKANDEN M.M.

Manpower Aktiebolag (Manpower) har yrkat att Lernia Aktiebolag (Lernia) vid vite skall förbjudas att i marknadsföring påstå eller ge sken av

- att Lernia är Sveriges största företag inom kompetensförsörjning,
- att bolaget intar en ledande position,

eller att med annat liknande uttryckssätt ge ett överdrivet intryck av bolagets storlek och ställning på marknaden, om inte det påstådda förhållandet kan styrkas.

Lernia har bestritt Manpowers yrkanden.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Lernia har, för det fall ett förbud meddelas, hemställt om skälig tid om en månad från delfåendet av dom i målet för att vidta de ändringar som kan erfordras i anledning därav. Manpower har inte haft någon erinran mot att Lernias begäran beviljas.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Parterna har anfört i huvudsak följande.

Manpower

Lernias påståenden om sin storlek inom kompetensförsörjning respektive om sin ledande position, torde inte vara korrekta. Marknadsföringen är därmed otillbörlig i strid mot 4 § marknadsföringslagen (1995:450), MFL, samt vilseledande i strid mot 6 § andra stycket 4 samt 8 a § första stycket 1 MFL.

Manpower och Lernia är två bolag inom bemanningsbranschen med verksamhet inom personalrekrytering, personaluthyrning, utbildning, rehabilitering och omställning.

Manpower erbjuder också outsourcing-tjänster. Bolagen är båda moderbolag i respektive koncern vari ingår såväl syster- som dotterbolag.

Manpower har varit verksamt sedan 1953 och var då landets första företag inom personaluthyrning. Under namnet Manpower har företaget funnits sedan 1996. Koncernen omsatte 2005 ca 4,7 miljarder kr och hade ca 10 000 anställda.

Lernia har i sin nuvarande form varit verksamt sedan 1998. Koncernen omsatte 2005 ca 1,7 miljarder kr.

Påtalad marknadsföring

Lernia har den 10 april 2006, i vart fall i tidningarna Dagens Industri och Dagens Nyheter, låtit införa en annons med rubriken "Personalstyrkan bygger framgångsrika företag". I den påtalade annonsen påstås bl.a. att "Lernia är Sveriges största företag inom kompetensförsörjning. Vår ledande position har vi tagit genom att erbjuda både Bemannning, Utbildning, Rehabilitering och Omställning.". På Lernias webbplats påstås att "Lernia är en ledande aktör inom kompetensförsörjning. Vi erbjuder tjänster inom bemanning, utbildning, rehabilitering och omställning.".

I sin marknadsföring använder Lernia uttrycket kompetensförsörjning. Uttrycket är inte vedertaget i branschen och har inte någon, i branschen eller eljest, enhetlig betydelse. Dess innebörd är något oklar. Uttrycket används dock som allmänt beskrivande för sådan verksamhet som i något avseende går ut på att förse företag med personal, kunskap eller annan kompetens. Förhållandet bekräftas vid en hastig bläddring bland de över 10 000 träffar som en webbsökning ger på ordet "kompetensförsörjning". Svenska Standardiseringsinstitutet har tagit fram en standard, "SIS 624070 Ledningssystem för kompetensförsörjning" där ordet "kompetensförsörjning" används i den ovan beskrivna, öppna, betydelsen. I den allmänna begreppsbildningen utgör exempelvis bemanningsverksamhet tveklöst också kompetensförsörjning.

Av annonstexten kan antas att man med begreppet kompetensförsörjning åsyftar hela sin samlade verksamhet inom bemanning, utbildning, rehabilitering och omställning.

Det kan diskuteras om inte marknadsföringen i första hand lätt uppfattas så att Lernia skulle vara störst inom var och en av de nämnda verksamhetsgrenarna. Inte minst det ”raka” påståendet i en annons i Dagens Nyheter den 4 juni 2006 där Lernia påstår sig ”befästa platsen som Sveriges ledande bemanningsföretag inom industri, teknik och logistik”, talar starkt för en sådan tolkning.

Manpower accepterar att Lernia, vid beräkning av sin och andra bolags storlek, får räkna samman hela koncernens verksamhet och att marknadsföringen sålunda får baseras på koncernstorlek. Oavsett om man emellertid med kompetensförsörjning åsyftar hela koncernens verksamhetsområden torde uppgifterna om Lernias storlek och marknadsposition vara felaktiga i relation till andra bolags motsvarande verksamhet.

Lernia är inte störst eller ledande inom vare sig ”kompetensförsörjning” eller inom något av de enskilda områden där bolaget är verksamt.

Lernia har att styrka sina storlekspåståenden inte endast i förhållande till Manpower utan i förhållande till alla konkurrenter inom bemanning, utbildning, rehabilitering och/eller omställning.

Manpower har vid upprepade tillfällen påtalat ifrågavarande marknadsföring. Lernia har dock låtit meddela att de inte avser att avbryta eller ändra sin marknadsföring.

Lernia

Lernia är ett statligt ägt bolag som tillhandahåller tjänster inom bemanning, utbildning, rehabilitering och omställning till individer, företag, myndigheter och organisationer. Lernia arbetar med långsiktig kompetensförsörjning som syftar till att säkerställa att individer och företag har rätt kompetens för att vara konkurrenskraftiga på marknaden.

Lernia har tillhandahållit utbildningstjänster sedan 1950-talet. Verksamheten bolagiserades 1993 och har sedan 1997 haft en starkt växande bemanningsverksamhet. Lernia har under hela sin verksamhetstid även utfört omställnings- och rehabiliteringsuppdrag. Under senare år har Lernia inriktat sin verksamhet på att vara en helhetsleverantör till

företag, myndigheter och organisationer av kompetensförsörjning innefattande utbildning, bemanning, omställning och rehabilitering. Lernia finns idag representerat på nittio orter runt om i Sverige.

Manpower är i huvudsak ett bemanningsföretag som erbjuder bemanningslösningar inom uthyrning, rekrytering och outsourcing. Manpower finns representerat på ett fyrtiotal orter i Sverige. Såvitt känt för Lernia tillhandahåller Manpower inte några tjänster inom utbildning, rehabilitering och omställning.

Påtalad marknadsföring

Det vitsordas att den av Manpower påtalade annonsen införts i Dagens Industri respektive Dagens Nyheter den 10 april 2006 samt även att Lernias webbplats samma dag bl.a. innehållit de påtalade webbsidorna. Det bestrids dock att marknadsföringen skulle vara vilseledande eller otillbörlig.

Uttrycket "kompetensförsörjning" kan förekomma i skilda sammanhang och innebörden lär kunna variera beroende på den kontext i vilket det används. Av Lernias marknadsföring framgår att uttrycket kompetensförsörjning, som genomgående används i Lernias marknadskommunikation, använts som ett samlingsbegrepp för Lernias verksamhet inom bemanning, utbildning, rehabilitering och omställning. Det är dessutom en relativt ny företeelse att erbjuda ett sådant helhetsgrepp, vilket Manpower i vart fall inte gjorde vid tiden för den i målet aktuella marknadsföringen.

I den aktuella marknadsföringen anges att Lernia är störst inom kompetensförsörjning samt att Lernia har en ledande position inom detta område. Marknadsföringen innehåller tydliga definitioner av begreppet kompetensförsörjning som därför knappast kan anses oklart. Orden "störst" och "ledande" återfinns endast i löptexten och för läsarna framgår det att orden inte hänför sig till något enskilt segment som t.ex. bemanning utan till samlingsbegreppet kompetensförsörjning. Marknadsföringen innebär inte någon jämförelse gentemot Manpower, eftersom det bolaget t.ex. inte är verksamt med utbildning. Manpower synes inte invända att något annat bolag skulle vara större än Lernia inom kompetensförsörjning.

Lernia har inte utgivit sig för att vara störst inom något av de enskilda tjänsteområden som ingår i kompetensförsörjning. Lernia har flera konkurrenter inom respektive tjänsteområde, däribland Manpower. Det vitsordas att Manpower i kronor räknat har en större omsättning än Lernia. Manpower är dock i huvudsak ett bemanningsföretag som inte erbjuder några utbildningstjänster. Manpower utger sig inte för att vara ett företag som erbjuder utbildningstjänster och bolaget omnämns inte heller i ingiven branschstatistik avseende utbildningsföretag. Mot denna bakgrund kan inte Manpower anses tillhandahålla kompetensförsörjning i det avseende begreppet använts i den påtalade marknadsföringen. Det kan vidare konstateras att Manpower sysselsätter färre personer i sin bemanningsverksamhet än vad Lernia gör inom ramen för sin kompetensförsörjning.

Bland de företag som tillhandahåller kompetensförsörjning har Lernia identifierat två konkurrenter av någon storlek, nämligen B. & Partner Personalförsörjning AB (B. & Partner) samt Kornbodengruppen bestående av Kornboden Resurs AB och Kornboden Ledarskap AB (gemensamt Kornboden). Under år 2005 uppgick Kornbodens omsättning till cirka 137 miljoner kronor och B. & Partners till cirka 7,4 miljoner kronor. Sett till företagets omsättning är således Lernia den klart största aktören som tillhandahåller kompetensförsörjning.

Mot ovanstående bakgrund måste Lernia anses vara den största aktören i Sverige inom området för kompetensförsörjning. Lernias uppgifter om sin storlek och sin position på den svenska marknaden är således vederhäftiga.

Av Lernias årsredovisning för 2005 framgår att företaget under det året hade en nettoomsättning om 1 742 miljoner kronor. Medelantalet anställda uppgick till 2 652 personer spridda på 90 orter runt om i Sverige. Under 2005 utbildade och rehabiliterade Lernia cirka 50 000 personer. Vidare hyrde Lernia ut cirka 4 000 bemanningskonsulter. Lernia har även hanterat 450 omställningsuppdrag omfattande cirka 3 300 personer sedan oktober 2004. Detta synes ostridigt i målet. På den svenska marknaden var det inte något annat företag som tillhandahöll kompetensförsörjning till så många eller med andra ord i så stor utsträckning. Det är mot denna bakgrund som Lernia utformat sin marknadsföring.

Enligt tillgänglig branschstatistik avseende storlek på utbildningsföretag och skolor, utgiven av Svenska Market Management Partner AB (MM-Branschrapport 2006-1) respektive av UC Ekonomipublikationer AB är Lernia en av Sveriges tre största leverantörer av utbildningstjänster mätt i bl.a. nettoomsättning, rörelseintäkter och antal anställda. Den aktör som primärt kan mäta sig storleksmässigt med Lernia vad gäller utbildning är Chalmers Tekniska Högskola AB (Chalmers). Chalmers bedriver dock, till skillnad från Lernia, skolverksamhet i mer traditionell bemärkelse och idkar ingen bemanningsverksamhet. Lernias marknadsföring utgör alltså inte någon jämförelse med Chalmers. Som framgår av MM-Branschrapport för Utbildningsföretag och skolor 2006 – 4 har Lernia stärkt sin position under 2006. Av rapporten framgår bl.a. att Lernia numera innehar en andraplats beträffande antalet anställda respektive nettoomsättning.

Av tillgänglig branschstatistik avseende storlek på företag inom personaluthyrnings- och rekryteringsverksamhet utgiven av UC Ekonomipublikationer AB framgår att Lernia är Sveriges fjärde största leverantör av sådana tjänster mätt i antal anställda och Sveriges femte största leverantör av sådana tjänster mätt i rörelseintäkter.

Branschrapporter och redovisning för 2005 är relevanta för bedömningar om företags storlek i början av 2006 när inget tyder på att förhållandena ändrats.

Förbudets utformning

Manpowers förbudsyrkande är för vidsträckt och dess räckvidd är alltför otydlig för att yrkandet skall kunna bifallas.

För det fall Marknadsdomstolen skulle finna att någon av de påtalade formuleringarna är otillbörlig eller vilseledande bestrider Lernia att ett eventuellt förbud utformas i enlighet med Manpowers yrkande. Ett förbud enligt yrkandet ”liknande uttryckssätt” skulle bli alltför vidsträckt och otydligt och göra framtida situationer ytterst svårbedömda.

För det fall Marknadsdomstolen skulle finna att Lernia inte förmått styrka att Lernia är störst inom området för kompetensförsörjning bör ett eventuellt förbud i vart fall begränsas och inte omfatta uttryckssättet ”ledande ställning”. Begreppen ”störst” och ”ledande” har inte samma innebörd och även företag som inte är störst inom sitt marknads-

segment kan vara ledande eller ett av flera ledande företag. Att Lernia är ett bland flera ledande företag inom området för kompetensförsörjning har heller inte ifrågasatts av Manpower.

Manpower har genmält följande.

Manpower vitsordar att uttrycken ”störst” och ”ledande” inte alltid måste uppfattas som liktydiga. Häri ligger just skälet till att Manpower yrkat förbud mot såväl ”störst” som ”en ledande position”.

Då det gäller Lernias användning i den påtalade marknadsföringen av uttrycket ”ledande” kan det inte gärna råda någon tvekan om att ordet i detta fall används som och uppfattas som synonymt med ”störst”, dvs. att Lernia intar en absolut ledande position. I den påtalade marknadsföringen sägs ”Lernia är Sveriges största företag inom kompetensförsörjning. Vår ledande position har vi tagit ...”. På webbplatsen sägs ”Lernia är det svenska arbetslivets ledande partner för kompetensförsörjning.” och ”..Sveriges ledande företag inom kompetensförsörjning” följt av ”Lernia är Sveriges största företag i sin bransch, kompetensförsörjning...”. I annonsen i Dagens Nyheter den 4 juni påstås Lernia vara ”Sveriges ledande bemanningsföretag inom industri, teknik och logistik”. Det måste stå utom varje tvivel att var och en av dessa formuleringar uppfattas som ett påstående om att Lernia intar en ledande position i betydelsen det ledande företaget i absoluta mått. Några uppgifter som kan neutralisera detta intryck förekommer inte. Med utgångspunkt i det intryck den påtalade marknadsföringen ger, kan den alltså inte försvaras med att man kan vara ledande utan att vara störst, än mindre med att formuleringarna bara innebär att Lernia är ett av flera ledande företag.

Även om Lernias ståndpunkt om distinktion mellan ”störst” och ”ledande” skulle accepteras, kvarstår att Lernia i så fall har att visa att man i vart fall har en ledande position i någon annan betydelse än störst. Något stöd för att Lernia skulle vara en ledare, i någon bemärkelse, inom kompetensförsörjning, enligt någon definition, eller inom bemanning har inte förebringats. Manpower bestrider att Lernia skulle vara ledande, i något avseende, inom kompetensförsörjning eller inom någon av de enskilda verksamheterna bemanning, utbildning, rehabilitering eller omställning och ifrågasätter om Lernia enskilt skall betraktas som ett av flera ledande företag.

Det vitsordas att Lernia synes ha kontor på fler orter i Sverige än Manpower. Huruvida Lernia också har fler kontor än varje annat företag inom kompetensförsörjning, är inte känt för Manpower. I den mån emellertid Lernia vill göra gällande att marknadsföringen är att uppfatta så att man intar en ledande position, eller att man är störst till följd av att man har flest kontor, tillbakavisar Manpower bestämt en sådan tolkning. Ett företag kan inte anses störst eller ledande beräknat på antalet kontor, i vart fall inte utan att det samtidigt tydligt anges att det är just detta beräkningsmått som avses. I detta sammanhang kan noteras att Lernia självt, vid sin jämförelse med B. & Partner och Kornboden, naturligt nog använder årsomsättning som relevant jämförelsemått.

Lernias ståndpunkt, att kompetensförsörjning förutsätter verksamhet inom såväl bemanning, utbildning och rehabilitering som omställning, är en ren konstruktion i detta mål med syfte att försvara Lernias marknadsföring. Denna kan inte försvaras med att man i sina storleksjämförelser bara räknar med företag som erbjuder bemanning, utbildning, rehabilitering och omställning. Marknadsföringen avser storlek inom kompetensförsörjning och därmed skall alla företag inom kompetensförsörjning beaktas. Vid en sådan jämförelse är Lernia varken störst eller ledande.

Det måste vidare konstateras att marknadsföringen inte innehåller något som av läsaren kan uppfattas såsom en ”definition” av begreppet ”kompetensförsörjning”. Det förekommer förvisso upplysningar om att Lernia erbjuder de fyra nämnda verksamhetsgrenarna, men någon för läsaren begriplig ”definition” ligger inte häri. Än mindre framgår det för läsaren att företag som inte erbjuder alla fyra verksamhetsgrenar, faller utanför ”kompetensförsörjning”. Sammantaget framstår det som helt uteslutet att en läsare skulle förstå att påståendena om Lernias storlek och ledande position endast avser förhållandet till B. & Partner och Kornboden. Lernias inskränkta jämförelseunderlag kan inte accepteras vid en vederhäftighetsbedömning.

Lernia har angivit att ”helhetsgreppet” bemanning, utbildning, rehabilitering och omställning, inte erbjöds av Manpower vid tiden för den i målet aktuella marknadsföringen. Uppgiften är felaktig. Manpower har erbjudit alla de fyra verksamheterna sedan flera år tillbaka. Att Manpower erbjuder bemanning, rehabilitering och omställning torde vara ostridigt. Utöver dessa verksamheter tillhandahåller Manpower även utbildning,

främst inom Manpower-bolagen Right Management och Manpower Business Solutions. Av intyg från verkställande direktören i Right Management respektive verksamhetschefen på Learning Center i Sandviken framgår att utbildning bedrivs inom Manpower-koncernen, att så har skett under många år samt att utbildning bedrivs även under 2006. Utbildning arrangeras även inom ramen för såväl omställning som rehabilitering samt i form av exempelvis lärlingsplatser på elektrikerområdet. Manpowers utbildningsverksamhet är förvisso begränsad och klart underordnad de övriga verksamhetsområdena, men att verksamheten är begränsad får inte skymma det förhållandet att Manpower faktiskt erbjuder alla de fyra verksamheter som krävs för att räknas även i Lernias värld. I vart fall Manpower skall alltså medräknas i Lernias jämförelser.

Lernia har såsom bevisning åberopat utdrag ur skrifter kallade "Branschrappporter" från "MM Partner" och "UC Ekonomipublikationer". Manpower kan inte vitsorda riktigheten av vad som rapporteras i dessa skrifter. Under alla förhållanden visar de åberopade rapporterna på inget vis att Lernia skulle vara störst inom kompetensförsörjning enligt någon definition. Rapporterna påvisar istället att Lernia inte är störst ens inom något av de avrapporterade områdena Utbildning eller Personaluthyrning/Rekrytering.

Manpower-koncernen är obestridligt större än Lernia-koncernen. Lernias påståenden om "störst" och "ledande position" är alltså inte korrekta ens med deras egen måttstock.

Det bestrids bestämt att det på den svenska marknaden inte var något annat företag som tillhandahöll kompetensförsörjning till så många. Hos i vart fall Manpower torde fler personer ha genomgått åtgärder under 2005 än hos Lernia.

Lernias redovisade uppgifter om sin storlek i fråga om omsättning och personal godtas i och för sig. När det gäller antalet personer som varit föremål för åtgärder inom Lernia under 2005 kan dessa inte fullt ut vitsordas.

Det skall erinras om att målet genomgående avser sådan marknadsföring som förekommit 2006. Likväl accepteras att bevisning i målet också må stödja sig på förhållanden under 2005, om det inte finns särskilda skäl att anta att förhållandena ändrats. Däremot ifrågasätter Manpower relevansen, i denna snabbväxande bransch, av uppgifter från 2004.

Vad gäller Lernias invändning mot yrkad förbudsformulering, vill Manpower peka på behovet av en vid sådan. Lernias marknadsföringspåståenden, med det gemensamma temat att man är störst och intar en ledande ställning, tar sig många former, i t.ex. tidningsannonser och radioreklam, vilka också förändras med tiden. För att undvika enkla kringgåenden är det angeläget att ett förbud inte endast avser ”kompetensförsörjning” utan att det också mer allmänt träffar påståenden som ger ett överdrivet intryck av bolagets storlek och ställning på marknaden, om inte det påstådda förhållandet kan styrkas.

Det kan noteras att det förekommer en sida på Lernias webbplats där man under rubriken Lernias vision och värderingar inom citationstecken anger att ”Lernia är det svenska arbetslivets ledande partner för kompetensförsörjning”. I anledning av detta skall framhållas att Manpower mycket bestämt menar att förfarandet strider mot det av Manpower yrkade förbudet. Förfarandet att framföra obestyrkta påståenden under föregivande att man endast torgför en ”vision”, har aldrig tidigare godtagits av Marknadsdomstolen. Detsamma gäller citationstecken, från vilka regelmässigt skall bortses vid den marknadsrättsliga bedömningen.

Lernia har genmält följande.

Manpowers påståenden om att det skulle ha tillhandahållit utbildning under 2005 kan inte godtas. I detta sammanhang har Manpower åberopat en kurskatalog för hösten 2006 som inte visar att någon utbildning skulle ha tillhandahållits under 2005.

Lernia invänder inte i och för sig mot att Manpower åberopar intyg. Enligt vad som angivits i intygen är det inte fråga om utbildning som bedrivits av något bolag med namnet Manpower i sin firma. Uppgifterna har inte heller i övrigt varit tillgängliga på ett sätt som gjort det möjligt för Lernia att ta dem i beaktande vid utformning av sin marknadsföring. Dessutom kan konstateras att det antal personer som påstås har utbildats är mycket lågt i förhållande till de ca 50 000 personer som årligen genomgår utbildningar genom Lernias försorg.

Att Manpowers förbudsyrkande är för vitt belyses bl.a. av vad Manpower självt anfört om att det yrkade förbudet skulle hindra Lernia från att på sin webbplats under rubriken ”Vår vision” ange texten ”Lernia är det svenska arbetslivets ledande partner för

kompetensförsörjning”. Det måste vara tillåtet för företag att presentera att de har en vision att vara ledande.

BEVISNING

Parterna har åberopat skriftlig bevisning, bl.a. annonser ur Dagens Nyheter den 10 april och den 4 juni 2006, utskrift från Lernias webbplats, Lernias årsredovisning för 2005, utdrag från MM-Branschrapport och utdrag från UC Branschrapport.

DOMSKÄL

Målet rör Lernias marknadsföring av sin verksamhet i vissa tidningar samt på en webbplats. Manpower har gjort gällande att den påtalade marknadsföringen är otillbörlig och vilseledande och strider mot 4 §, 6 § andra stycket 4 och 8 a § första stycket 1 marknadsföringslagen (1995:450), MFL.

Enligt 4 § MFL skall marknadsföring stämma överens med god marknadsföringssed och även i övrigt vara tillbörlig mot konsumenter och näringsidkare. Enligt 6 § samma lag får en näringsidkare vid marknadsföring inte använda påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annan näringsidkares näringsverksamhet. Detta gäller särskilt framställningar som avser t.ex. näringsidkarens ställning på marknaden.

Marknadsföring skall vara vederhäftig och alltså inte vara ägnad att vilseleda. Den som använder ett påstående i sin marknadsföring skall kunna styrka dess riktighet. Om vederbörande inte kan det skall påståendet anses ovederhäftigt och otillbörligt.

Avgörande för vederhäftighetsbedömningen är hur framställningen vid en översiktlig läsning uppfattas av målgruppen. Vad avsändaren menat med marknadsföringen saknar betydelse.

När det gäller jämförelser i reklam ställs höga krav på vederhäftighet (8 a § MFL). Marknadsdomstolen har i sin praxis beträffande jämförande marknadsföring bland annat

ställt upp kravet att en jämförelse måste vara korrekt och representativ för att en rättvisande totalbild av det som jämförs skall kunna förmedlas.

Manpower har gjort gällande att de av Lernia i marknadsföringen använda påståendena om att Lernia är Sveriges största företag inom kompetensförsörjning samt att bolaget intar en ledande position är otillbörliga och vilseledande. Manpower har vidare gjort gällande att det av Lernia använda begreppet kompetensförsörjning inte är vedertaget i branschen och att det inte har någon, i branschen eller eljest, enhetlig betydelse samt att dess innebörd är något oklar. Lernia har anfört att bolaget väsentligen delar uppfattning om begreppets oklara innebörd men att Lernia definierat begreppet kompetensförsörjning i den påtalade marknadsföringen och att det avser samtliga där redovisade områden, nämligen bemanning, utbildning, omställning och rehabilitering.

Marknadsdomstolen gör följande bedömning.

Marknadsdomstolen konstaterar inledningsvis att det av parternas uppgifter framgår att innebörden av begreppet kompetensförsörjning, när uttrycket förekommer i skilda sammanhang, kan variera och att begreppet inte är helt klart och tydligt.

Denna oklarhet har emellertid – enligt Lernia – undanröjts genom att företaget i den påtalade marknadsföringen definierat begreppet så att det i vart fall endast kan förstås på sätt som Lernia påstått. Enligt Marknadsdomstolens mening kan dock någon sådan närmare precisering inte anses framgå av marknadsföringen.

Den bedömning som Marknadsdomstolen har att göra får således ta sin utgångspunkt i att begreppet och den påtalade marknadsföringen kan uppfattas på olika sätt, såsom omfattande antingen vart och ett av de fyra omtalade verksamhetsområdena eller Lernias samlade verksamhet inom dessa områden.

Lernia har då att visa att det är störst och intar en ledande position sett i ett samlat perspektiv eller inom varje aktuellt område.

Det är vidare att märka i fråga om begreppen ”störst” och ”ledande” att dessa termer är generella och inte alltid kan anses ha en klar innebörd. I detta fall kan av den påtalade

marknadsföringen inte anses framgå annat än att ordet ”ledande” i första hand uppfattas som synonymt med ordet störst.

Lernia har åberopat viss av Manpower ifrågasatt branschstatistik av vilken framgår bl.a. följande. Inom personaluthyrnings- och rekryteringsverksamhet är Lernia det fjärde respektive det femte största företaget såvitt avser antal anställda respektive rörelseintäkter. När det gäller utbildningsföretag och skolor är Lernia en av Sveriges två största leverantörer av utbildningstjänster såvitt avser bl.a. nettoomsättning och antal anställda. Lernia har vitsordat att Manpower i kronor räknat har en större omsättning än Lernia.

Någon annan utredning, som visar – på sätt Lernia påstått – att det på den svenska marknaden inte fanns något annat företag som under i målet aktuell tid tillhandahöll kompetensförsörjning till så många eller i så stor utsträckning som Lernia, har inte förebringats.

Mot bakgrund av vad som nu sagts kan inte Lernia anses ha visat att bolaget är störst när det gäller kompetensförsörjning eller att det är ledande på sätt som påstås i den påtalade marknadsföringen. Formuleringarna är därför ovederhäftiga och otillbörliga enligt MFL. Manpowers yrkande om förbud skall således bifallas.

Ett förbud skall vara så formulerat att det täcker både den konkreta marknadsföringsåtgärden som har underställts domstolens prövning och, om så bedöms påkallat för att minska risken för ett kringgående av förbudet, andra i allt väsentligt samma marknadsföringsåtgärder. Med hänsyn härtill skall förbudet utformas på sätt som framgår av domslutet.

Övergångstid

Lernia har hemställt om en viss, kortare övergångstid. Manpower har inte haft något att invända mot det. Förbudet bör träda i kraft den 15 juni 2007.

Vite

Av 19 § MFL följer att ett förbud skall förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt. Sådana skäl föreligger inte. Inte heller föreligger skäl att frångå rådande praxis rörande vitesbeloppets storlek, 500 000 kr.

Rättegångskostnader

Vid angiven utgång skall Lernia ersätta Manpower för bolagets rättegångskostnader. Om det yrkade beloppet råder inte tvist.

På Marknadsdomstolens vägnar

C H Fallenius

Ledamöter: Christer Fallenius, ordförande, Anna-Märta Stenberg, Per Eklund, Jonas Häckner, Claes-Robert Julander och Sten Nyberg. Enhälligt

Sekreterare: Elisabeth Sundlöf